

PIERRE-HERVÉ GROSJEAN

Biti pripravljen

Duhovni oprimki

1851

Pierre-Hervé Grosjean
BITI PRIPRAVLJEN
Duhovni oprimki

Pierre-Hervé Grosjean
BITI PRIPRAVLJEN
Duhovni oprimki

© Celjska Mohorjeva družba, 2022
Vse pravice pridržane.

Svetopisemsko besedilo je vzeto iz Slovenskega standardnega prevoda Svetega pisma (SSP). Copyright © 1996, 2003 Društvo Svetopisemska družba Slovenije, z dovoljenjem.
Vse pravice pridržane.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-584

GROSJEAN, Pierre-Hervé
Biti pripravljen : duhovni oprimki / Pierre-Hervé Grosjean ; [prevedla Jasmina Rihar]. - Celje : Celjska Mohorjeva družba : Društvo Mohorjeva družba, 2022

Prevod dela: Etre prêt
ISBN 978-961-278-594-9
COBISS.SI-ID 113494275

PIERRE-HERVÉ GROSJEAN

Biti pripravljen

Duhovni oprimki

Prevedla Jasmina Rihar

1851
Celjska Mohorjeva družba
Prva slovenska založba

Uvod

Ko poslušate pridige svojih župnikov in duhovnikov, gotovo lahko že po nekaj tednih ali mesecih izluščite teme, ki se v njihovih pridigah redno pojavljajo. To vam pomaga, da jih bolje spoznate. Za večino na splošno velja, da neradi govorijo o sebi. Vedo, da so poslani, da oznanjajo Drugega in da služijo večjemu od njih. A če duhovnik le malo govori iz srca, potem njegove pridige povedo tudi nekaj o njem, o njegovi duhovnosti, njegovih prepričanjih, o tem, kako veruje, upa in ljubi. Razkrivajo njegovo človeško in duhovniško srce. Pravzaprav vam lahko o samem sebi posreduje prav to: kako so evangelij in zakramenti oblikovali njegovo dušo, kako razume Jezusa, ko za njim hodi, do kakšnih prepričanj je prišel v letih spremljanja, v letih svojega apostolata in poslanstva.

Za izhodišče knjige sem si izbral vprašanje – ki si ga lahko postavimo v vsakem trenutku in ne le na večer svojega življenja –, katerih deset oprimkov bi danes želel deliti z drugimi, potem ko sem tako veliko prejel od mnogih ljudi. Tisti, ki me dobro poznajo, bodo prepoznali teme, ki se v mojih pridigah ali naših razgovorih pogosto ponavljajo. Vendar je ta vaja dobra za slehernega izmed nas. Kateri

so tisti temelji, ki botrujejo našemu delovanju in načinu verovanja? Kaj je tisto bistveno, kar bi želeli posredovati vsem, ki so nam bili zaupani? Kaj nam je v resnici ljubo, za kaj smo se resnično pripravljani zavzeti in to oznanjati, zaradi česa smo pripravljeni zdržati do konca …? Tega ni vedno lahko ubesediti. Zato je toliko dragocenejše, da si vzamemo čas in to storimo. Da tistim, ki jih imamo radi ali jim služimo, ponudimo oprimke, ki so nam samim pomagali rasti in bodo njim pomagali napredovati. Delo posredovanja je poslanstvo tako za kulturo, zgodovino in vrednote, ki so nas kalile, kot tudi za našo vero in duhovno življenje.

Te vrstice so torej napisane s srcem. Nisem ne velik teolog, ne strokovnjak za mistiko, ne velik teoretik, ne učenjak – nimam 36.000 navedkov! Pisal sem tako, kakor pridigam. Pri tem sem se trudil, da ne bi nikdar pozabil, da smo religija učlovečenja. Duhovna knjiga je lahko tudi konkretna, preprosta in utelešena. Vsakega sem želel srečati v situaciji, ki jo trenutno živi, in vsem ponuditi nekaj, s čimer bi si lahko osvetlili konkretno pot v veri.

Te knjige ni treba brati zdržema; vsako premišljevanje o določeni oporni točki je samostojna enota. Lahko jih beremo drugo za drugo ali po vrstnem redu, ki si ga izberemo sami. Dostopne naj bi bile vsem generacijam, tudi najmlajšim, ki šele začenjajo graditi osebni odnos z Bogom, v vsej svoji plemenitosti in z vprašanji, ki so primerna njihovi starosti. Ton je odkrit in upam, da spodbuden.

Ta vaja mi je omogočila tudi poglobiti to, kar sem dolžan vsem tistim, ki so mi ogromno dali, včasih ne da bi se tega sploh zavedali. Vsem, ki jih zelo občudujem,

čeprav jim tega vedno ne znam povedati. Vsem, ki me spodbujajo s svojim zaupanjem in zgledom, spet ne da bi to vedeli, naj bodo stari ali mladi. Duhovnika ljudje, ki so mu zaupani, vedno spodbujajo k darovanju tistega, kar je pri njem najboljše. Razločiti in izbrati to, kar si želimo ohraniti, in podati naprej, prinaša tudi hvaležnost.

Ponujam vam torej deset oprimkov, deset prepričanj za spodbudo.

To imam na srcu, ko pridigam, in o tem bi vas želel prepričati. Vesel sem, da to lahko podelim z vami.

Želim vam prijetno branje in prosim, molite zame!

Naši prvi v navezi

Vsem mojim »velikim bratom v nebesih« …

Spremljati mlade vse do njihovega odhoda v nebesa, spremljati družine, ki se soočajo s kruto smrtjo bližnjega, zlasti ko je ta še mlad – in dolgo smo »premladi«, da bi odšli –, je eden najbolj bolečih in hkrati najdragocenejših trenutkov v duhovnikovem življenju.

Za vse nas je težko, ko se soočamo z nesrečo prijateljev, družine, staršev ali otrok, ko se v njihovem življenju pojavi huda preizkušnja smrti bližnje osebe … Trpljenje je tako veliko, da bi se ga najraje osvobodili! Trpljenje, ki ga v tistem hipu nič ne more olajšati. Duhovnik je ob tem dodatno soočen z duhovno nevihto, ki se lahko razdivja v srcu teh, ki ostajajo. Jeza proti Bogu, strahoten dvom, občutek zapuščenosti, vse se prevrača … Duše se razgalijo, na duhovnika se obesijo, da nanj mečejo hkrati vso bolečino in stisko, ki jih razjeda: »Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne umrl,« reče Marta Jezusu (Jn 11,21). Grozen

očitek, poln solza, ki ga Jezus vzame nase, ne da bi se pri tem opravičeval. Prosil je, naj ga odpeljejo h grobu svojega prijatelja, kjer »se je [Jezus] zjokal«, kot pravi evangelij. Verujemo v Boga, ki je jokal! Jezus Marti ne odgovori z bolj ali manj jasnimi razlagami. Jezus odgovori s svojim sočutjem in obljubo vstajenja. Smrt ne bo imela zadnje besede: »Jaz sem vstajenje in življenje: kdor vame veruje, bo živel, tudi če umre; in vsakdo, ki živi in vame veruje, vekomaj ne bo umrl. Veruješ v to?« (Jn 11,25-26). Marta sprejme, da bo v to verovala. Duhovnik je posoda bolečine pred smrtjo in priča duhovnega boja, ki se odvija, da bi ohranil upanje.

Enako velja, kadar je treba spremljati nekoga, ki še zelo mlad odhaja s sveta. Trpljenje nedolžnega je vedno velika spotika, tudi za verujočega, celo za duhovnika! Nikoli ne bom pozabil, ko mi je mlad fant nekaj dni pred svojo smrtjo gledal naravnost v oči v svoji bolniški sobi in me vprašal: »Gospod, zakaj?« Znal je preiti z »zakaj« na »kako« in se odločil svoje življenje odživeti do konca, polno, tako da se je predal in molil ter se velikodušno in občudovanja vredno pripravil na srečanje z Jezusom. Nedvomno je moral to vprašanje izročiti v duhovnikove roke, to nerazumevanje, ki ostaja v srcu vsakega človeka pred skrivnostjo križa. Zakaj jaz? Zakaj zdaj? Zakaj tako? Vsi ti »zakaj« se združijo v veliki Jezusov »zakaj« na križu: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« (Mt 27,46). Božji Sin je hotel poznati to žalost, preden je ponovno izbral zaupanje: »Oče, v tvoje roke izročam svojega duha« (Lk 23,26). Tako je odprl pot.

Dobro vemo, da naši »zakaj« pred zlom, smrtjo in preizkušnjo nimajo zadovoljivega odgovora. Če bi ga

imeli, bi opravičili trpljenje nedolžnega, kar je nezdržno. Duhovnik na to prav tako nima ne odgovora ne besed. Težko je – za vse, ne le za duhovnika –, ko se počutiš nemočen in ubog pred trpljenjem ljubljenih. Morda se v takšnih trenutkih od duhovnika pričakuje še več, vendar ne more ponuditi drugega kot Jezusa. In pravzaprav je to edini odgovor, kot je lepo napisal Paul Claudel: »Bog ni prišel odpravit trpljenja, ni ga prišel niti pojasnit. Prišel je, da bi ga napolnil s svojo navzočnostjo.« Za duhovnika je to resnična izkušnja odpovedi: pred pohujšanjem križa vsa njegova teologija, njegovi govori in znanje izgubijo vso težo. Vse to mu je odvzeto, da se ne more nanje niti opreti. Počuti se čisto majhnega pred neznansko bolečino bližnjega. Duhovnik je lahko zgolj priča Drugega, lahko le umolkne, da bi Drugi napolnil trenutek s svojo navzočnostjo, če povzamemo Claudelove besede. Mora biti tam in ljubiti. Mora biti z Jezusom in kot on »jokati s tistimi, ki jočejo« (Rim 12,15), objokovati zlo, zaradi katerega ljudje jočejo.

Boleči trenutki so hkrati za duhovnika zelo lepi, ker v teh edinstvenih trenutkih resnično razume svoje poslanstvo, svoj smisel biti in poklicanost. Takrat je oče in brat teh, ki jočejo, preizkušanih in majhnih, zadnji branik pred obupom, ki bi lahko odnesel vse; čuvaj, ki obljublja zarjo ob koncu noči, prinašalec obljube, da bo nekoč prišlo do ponovnega snidenja: to je duhovnik. V takšnih trenutkih za nič na svetu ne bi želel biti drugje ali nekdo drug. Tudi zaradi teh trenutkov sem srečen, da sem duhovnik. Po njih sem tudi doumel, kaj pomeni »milost stanu«. Vsakokrat sem bil namreč presenečen nad neverjetnim zaupanjem vase in notranjo močjo, ki sem jo odkrival v sebi, vedoč, da mi je bila dana, da bi lahko nosil bolečino

drugih, da bi zajezil njihovo zmedo, delil njihovo bol. Bog vedno naklanja milosti, ki jih potrebujemo, da izpolnimo svoje poslanstvo. To ne pomeni, da smo »blindirani« ali neobčutljivi. Pogosto in dolgo sem jokal, a šele potem, ko sem najprej služil. Kasneje sem svojo bolečino lahko podelil s svojim duhovnim spremljevalcem ali tesnimi prijatelji, vendar v tistem trenutku presenetljivo zmoremo za druge zdržati. Prejmemo milost, ki ustreza našemu poslanstvu.

Kakšno globoko veselje je, da lahko – sredi teh tragedij in solz – tolažimo, spremljamo, nosimo te, ki so nam zaupani in se soočajo s preizkušnjo svojega življenja. Takrat imam močan občutek, da sem »na svojem mestu«, sredi soočanja med življenjem in smrtjo, obupom in upanjem, vero in dvomom. Ta boj gre v tragičnih trenutkih skozi nas vse in duhovnik se ob vsakomur bojuje. Te trenutke neznanske človeške in duhovne napetosti … lahko preživimo le v absolutni resnici. V njih nihče več ne igra nobene vloge. Ko te trenutke delimo z družino, nas tudi zato za zelo dolgo povežejo.

Pogosto sem premišljeval o skrivnosti kratkih življenj. Kot sem rekel ob Romainu na začetku te knjige: verujem, da smo narejeni za življenje in da si ne smemo želeti, da bi prezgodaj odšli k dobremu Bogu. Veliko dobrega je treba storiti na tem svetu in vsi imamo svoje poslanstvo. Ne idealizirajmo in ne poduhovljajmo prehitro te preizkušnje: otrok, ki umre, je najprej strašna tragedija za njegove bližnje. Ko to rečem, ne izražam pomanjkanja vere! Ne podcenjujmo pohujšanja smrti, Bog je za nas namreč ni želel. Na svet je vstopila z izvirnim grehom in je znamenje ranjenega sveta. Čeprav jo je Kristus odslej premagal, ostaja velika preizkušnja za vsakogar izmed nas. Bog ne

uživa v tem, ko vidi svoje umirati: »Bog ni naredil smrti, on se ne veseli propada živega« (Mdr 1,13). Kakšen je torej smisel življenj, ki niso trajala več kot nekaj dni, mesecev ali let? Kaj naj rečemo o mladih, ki so odšli pri 7, 12, 18, 22 ali 34 letih?

Nimam namena učiti kar koli določenega o tej temi. Želim zgolj podeliti osebno dojemanje, ki meni vliva upanje in v kar srčno verujem kot duhovnik.

Verujem, da so nam bili ti mladi dani kot »prvi v navezi«. Verujem v rodovitnost njihovih življenj, ki nas pritegujejo k višavam. Njihov odhod nas privede do bistvenega, se pravi h globokemu smislu našega življenja: to življenje je romanje v nebesa. Seveda imam v vsakodnevnem življenju veliko razlogov, da na to ne pomislim. Toliko je skrbi in raztresenosti za vsakogar izmed nas! V tem je tudi težava: včasih lahko leta živimo in ne pomislimo na svoj konec. H komu in k čemu hodimo? Kaj gradim, kaj posredujem? Kaj bo ostalo na večer mojega življenja? V ranjenem in sekulariziranem svetu, kjer gre vse tako hitro, kjer se vse vrtinči, je tako težko znati ohranjati svoj pogled usmerjen k nebesom! Ti mladi, ki tako zgodaj odidejo, nas radikalno postavljajo pred izbiro vere. Če se vse konča s smrtjo, kakšna nepopisna krivica življenja, ki se konča pri 7, 15 ali 20 letih! Ostane le grenak občutek nedovršenosti. Če pa je življenje na zemlji le prva etapa, če je le tek, prehod, vzpon ali romanje …, potem nam je zavest o tem, da so prispeli – četudi »prezgodaj« –, v tolažbo. Njihovo življenje ni zapravljeno niti nedovršeno, ampak je izpolnjeno. Pšenično zrno, ki tako mlado pade v zemljo, bo obrodilo sad. Življenje, ki ga živimo z vsem srcem, je že uspelo, podarjeno življenje nikdar ni zgrešeno … Jezus, ki je umrl

Kazalo

Uvod
5

Biti pripravljen
11

Vera kot prijateljstvo
25

Usmiljenje onkraj odpuščanja
41

Naša prijateljstva v službi poslanstva
61

Verovati enkrat za vselej
79

Naši prvi v navezi
99

Naši boji
115

Mučeništvo, ki prihaja
129

Marija, zvezda našega življenja
149

Pravo veselje
169